

การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

MANAGEMENT OF INTERNATIONAL CURRICULUM IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS IN THAILAND

วราภรณ์ คล้ายประยงค์¹

บทคัดย่อ

บทความนี้อธิบายถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและระบบการศึกษาหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย นโยบายและแผนเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการหลักสูตรนานาชาติ แนวคิดทฤษฎีการบริหารงานหลักสูตรนานาชาติ และการปรับตัวของสถาบันการศึกษาในการบริหารหลักสูตรนานาชาติเพื่อเตรียมตัวรับการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรนานาชาติ สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Abstract

This article explains an importance of development of learning, teaching and the education system of international curriculum in Thailand. It also includes policy and plan of international curriculum enhancement and theory of international curriculum management. Finally, it provides adaptation of education institutes in term of international curriculum management in order to step to AEC.

Keywords : Management of international curriculum, Higher Education Institutions, AEC

¹ ตำแหน่งอาจารย์ประจำ สังกัดคณะบริหารธุรกิจ. E-mail: varapornkla@pim.ac.th

บทนำ

ความเป็นนานาชาติ หรือการปรับสู่ความเป็นนานาชาติที่มาจากคำว่า Internationalization หมายถึง ความเป็นสากล หรือสากลสภาพ ความรู้ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมส่วนหนึ่งมีลักษณะข้ามชาติหรือมีความเป็นสากลที่ใช้ได้ทั่วโลก นับเป็นกระแสที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เนื่องจากความต้องการเป็นสากลเพื่อให้สามารถก้าวทันโลกโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี ค่านิยม และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในต่างแดนให้เป็นประโยชน์กับประเทศไทย นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์ของประเทศที่ยังต้องคงความเป็นไทยไว้อีกด้วย ดังนั้นในการพัฒนาความเป็นนานาชาติของระบบการศึกษาควรต้องให้เกิดความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างสภาพที่เป็นสากลกับเอกลักษณ์ที่มีความหลากหลาย (จรัส สุวรรณเวลา, 2545: 61)

การส่งเสริมการจัดการหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย

การศึกษาของไทยในปัจจุบันได้รับการสนับสนุนให้มีความเป็นนานาชาติมากขึ้น เนื่องจากความทันสมัยของเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารที่กว้างไกล ที่ได้เพิ่มบทบาทของความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้เกิดข้อตกลงและนโยบายในหลาย ๆ ด้านร่วมกัน ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวรวมถึง

ด้านการบริการการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้ นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาให้มีความเป็นนานาชาติในส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปแบบของการดำเนินนโยบายร่วมกัน ดังนี้

แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2564) เป็นแผนแม่บทกำกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะ 5 ปี ในการพิจารณาร่างกรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 นี้ได้พิจารณาองค์ประกอบ 2 ประเด็น คือ 1) ภาพอนาคตที่จะมีผลกระทบต่อโลกและอุดมศึกษา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงประชากร พลังงานและสิ่งแวดล้อม การจ้างงาน (โครงสร้างเศรษฐกิจ โลกภิวัตน์ เทคโนโลยี โลกาภิวัตน์) การกระจายอำนาจการปกครอง ความรุนแรงและการจัดการความขัดแย้ง เยาวชนและบัณฑิตในอนาคต และเศรษฐกิจพอเพียง 2) ประเด็นเชิงนโยบาย ได้แก่ รอยต่อการศึกษาระดับอื่น การแก้ปัญหาอุดมศึกษา การจัดการกลุ่มอุดมศึกษา ธรรมภิบาล และการบริหาร การพัฒนาขีดความสามารถเพื่อการแข่งขัน การเงินอุดมศึกษา ระบบการพัฒนาบุคลากร เครือข่ายอุดมศึกษาเขตพัฒนาเฉพาะภาคใต้ การพัฒนานักศึกษาแบบบูรณาการ โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษา ดังภาพประกอบที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

พ.ศ.2550 - 2554

แบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัย
ปรับปรุง LGM phase I
กยศ.+ การเงินนำร่อง
สถาบันพัฒนาบุคลากร
RAE I : วางรากฐาน
งบประมาณอุดมศึกษา 60,000 ล้านบาท

พ.ศ.2555 - 2559

สร้างความเข้มแข็งตามพันธกิจ
ปรับปรุง LGM phase II
กยศ.+ การเงินขยายผล
นำเข้าผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ
RAE II : ร่วมมืออุตสาหกรรม
งบประมาณอุดมศึกษา 60,000 +ล้านบาท

พ.ศ.2560 - 2564

ยกระดับอุดมศึกษา
ปรับปรุง LGM phase III
งบประมาณอุดมศึกษา เต็มรูปแบบ
พัฒนาผู้เชี่ยวชาญไทย
RAE III : แข่งขันสากล
งบประมาณอุดมศึกษา 60,000 ++ล้านบาท

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างเป้าหมาย 3 ระยะของแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2564) ที่มา: กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (2550) ใน การประชุมเพื่อชี้แจงร่างกรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (เอกสารประกอบการชี้แจง) ไม่ปรากฏเลขหน้า

* หมายเหตุ LGM ย่อมาจาก Leadership, Governance and Management
RAE ย่อมาจาก Research Assessment Exercise

การเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย ภายใต้กรอบข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) มีการจัดตั้งกลุ่มเจรจาเปิดเสรีทางด้านบริการ ผู้แทนประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมเจรจาได้จัดทำข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ หรือ GATS (General Agreement on Trade in Services) ถือเป็นความตกลงด้านการค้าบริการระหว่างประเทศ และหนึ่งในข้อตกลงนั้นคือสาขาที่เกี่ยวข้องกับบริการด้านการศึกษา (Education Services) มีข้อตกลงครอบคลุมตั้งแต่โรงเรียนอนุบาลอาชีวะจนถึงมหาวิทยาลัย รวมทั้งหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ได้จำแนกประเภทการบริการด้านการศึกษาออกเป็น 5 สาขา คือ 1) บริการการศึกษาระดับ ประถม 2) บริการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 3) บริการการศึกษา ระดับอุดมศึกษา 4) บริการการศึกษาผู้ใหญ่ 5) บริการการ

ศึกษาอื่น ๆ ซึ่งประเทศไทยได้เตรียมเสนอข้อผูกพันเปิดเสรีทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การใช้บริการในต่างประเทศ (Consumption Abroad) 2) การเข้ามาตั้งหน่วยธุรกิจบริการ (Commercial Presence) และ 3) การเข้ามาทำงานบริการของคนต่างชาติ (Presence of Natural Person) ซึ่งข้อผูกพันดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 (ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2548: 53, 57)

จากประเด็นหลักในการพิจารณากรอบแผนพัฒนาสามารถสรุปประเด็นเชิงนโยบายที่ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารจัดการให้สถาบันอุดมศึกษาไทยก้าวสู่ความเป็นสากลในระดับนานาชาติ คือ การพัฒนาขีดความสามารถเพื่อการแข่งขัน มุ่งเน้นที่บทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศมีเป้าหมายในการพัฒนามหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งไปสู่สากล และระบบการพัฒนาบุคลากร โดย

การให้ศึกษาภายในประเทศหรือแบบผสมผสาน ควบคู่กับเป้าหมายการสร้างโปรแกรมชั้นนำระดับโลกของสาขาเหล่านี้ในประเทศไทย หรือศึกษาในต่างประเทศ และรูปแบบการค่าบริการที่ GATS กำหนดขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารจัดการศึกษาของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติที่จะต้องมีการแข่งขันเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจาก GATS กำหนดให้ประเทศสมาชิก WTO เปิดตลาดการค่าบริการอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงกำหนดให้มีการเจรจาทุกๆ 5 ปี ดังนั้นข้อตกลง GATS จึงเป็นหลักประกันว่าเมื่อประเทศใดได้ผูกพันข้อตกลงไว้แล้วก็จะทำให้สามารถมั่นใจได้ว่าจะไม่มีการเกิดข้อจำกัดใดๆ ขึ้นอีกในอนาคต ทำให้เจ้าของสถาบันการศึกษาของต่างประเทศ รวมถึงอาจารย์ชาวต่างชาติ และนักศึกษาชาวต่างชาติ เกิดความรู้สึกมั่นใจในการลงทุนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเตรียมมาตรการรองรับเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของตน ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพที่ทัดเทียมกับต่างประเทศที่กำลังจะก้าวเข้ามามีบทบาททางการศึกษาในไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

การพัฒนาการจัดการหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย

ความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทยที่มีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้นโยบายความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทยเกิดการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาหันมามีบทบาทในเชิงวิชาการระหว่างประเทศและเปิดตัวสู่โลกภายนอกมากขึ้น ซึ่งมาตรการในการสร้างความเป็นสากลมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาไทยเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่างๆ 2) การส่งเสริมการเรียนการสอนไทยศึกษาเป็นพื้นฐานของการสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติ 3) การรณรงค์ให้มีการจัดหลักสูตรนานาชาติเพื่อดึงดูดให้นักศึกษาต่างชาติมาศึกษาต่อในประเทศไทยมากขึ้น 4) การส่งเสริมความร่วมมือในระดับนานาชาติ

เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ เช่น การจัดหลักสูตรร่วม การทำวิจัยร่วม การฝึกอบรม และการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา 5) การส่งนักวิชาการไทยไปสอนและให้บริการทางวิชาการในต่างประเทศ การจัดสรรทุนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ และการจัดฝึกอบรมและการศึกษาดูงานให้กับชาวต่างชาติ 6) การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรไทยให้สามารถทำงานในองค์กรระหว่างประเทศได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548: 5)

การดำเนินการด้านนโยบายทางการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้ผลักดันแผนนโยบายที่ก่อให้เกิดการสนับสนุนความเป็นสากลของระบบการอุดมศึกษา มาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากนโยบายที่ปรากฏในแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) และแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาวที่ 7-9 (พ.ศ.2535-2549) ซึ่งนโยบายของแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) มีจุดมุ่งหมายให้การอุดมศึกษาต้องมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเรียน การสอน การวิจัย การบริการวิชาการ ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อรองรับการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้อยู่ในระดับนานาชาติ และนำไปสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องมายังแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาวที่ 7 พ.ศ.2535-2539 ที่มีนโยบายในการส่งเสริมบทบาทของประเทศที่เพิ่มขึ้นทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจในประชาคมโลก ผ่านทางการจัดการหลักสูตรการศึกษาให้เกิดความร่วมมือกับต่างชาติ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เน้นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารด้านภาษา สืบเนื่องมาถึงแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาวที่ 8 พ.ศ.2540-2544 ที่ชัดเจนมากขึ้นในการผลักดันให้การอุดมศึกษาไทยเข้าสู่ระบบการศึกษาของประชาคมโลก มีมาตรการมุ่งยกระดับมาตรฐานและความสามารถของมหาวิทยาลัยให้อยู่ในระดับสากลทั้งเชิงวิชาการและการบริหาร สนับสนุนการเสริมสร้างบุคลากรทางการศึกษา และบัณฑิตให้มีสมรรถนะในระดับสากลเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ในแผนอุดมศึกษาระยะยาวที่ 9 พ.ศ. 2545-

2549 ที่ต้องการสร้างคุณภาพของบัณฑิตให้อยู่ในระดับสากล และสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามภูมิปัญญาไทย มุ่งเน้นการแข่งขันกับต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: ออนไลน์)

การจัดการหลักสูตรนานาชาติได้รับการสนับสนุนและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อพิจารณาจากจำนวนหลักสูตรและจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้าสู่ระบบการศึกษานานาชาติของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 – 2553 พบว่าจำนวนหลักสูตรนานาชาติในสถาบันอุดมศึกษาไทย

ปี 2549 มีจำนวน 520 หลักสูตร ปี 2550 จำนวน 727 เพิ่มขึ้นจากปี 2549 เท่ากับ 39.8% และในปี 2551 จำนวน 844 หลักสูตร เพิ่มขึ้นจากปี 2550 เท่ากับ 16.1% จากอัตราการเพิ่มขึ้นของหลักสูตรนานาชาติ จะเห็นได้ว่าภายใน 4 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – 2553) หลักสูตรนานาชาติได้รับการส่งเสริมให้มีการเปิดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นถึง 461 หลักสูตร คิดเป็นอัตราการขยายตัวมากถึง 88.6% รายละเอียดดังตาราง 1 (Commission on Higher Education, 2010: 13)

ตาราง 1 จำนวนหลักสูตรนานาชาติและอัตราการเพิ่มขึ้นของหลักสูตรนานาชาติในระดับอุดมศึกษาของไทย ปี พ.ศ. 2549 – 2553

ปีที่สำรวจ	จำนวนหลักสูตร	จำนวนที่เพิ่ม	อัตราการเพิ่ม (%)
พ.ศ. 2549	520	55	11.8
พ.ศ. 2550	727	207	39.8
พ.ศ. 2551	844	117	16.1
พ.ศ. 2552	884	40	4.7
พ.ศ. 2553	981	97	10.9
รวม		461	88.6

ที่มา : Commission on Higher Education (2010). Study in Thailand 2010. p.13

จากข้อมูลจำนวนหลักสูตรนานาชาติในปัจจุบันพบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีการเพิ่มจำนวนหลักสูตรนานาชาติ เพื่อรองรับความต้องการของนักศึกษาแข่งกับสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน เมื่อสถาบันการศึกษาของรัฐเปิดหลักสูตรนานาชาติ ดังนั้นนักศึกษาที่มีความสามารถจึงต้องการศึกษาต่อในสถาบันของรัฐมากกว่า ทำให้ปริมาณและคุณภาพของนักศึกษาที่จะเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนลดลง

สำหรับจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้าสู่ระบบอุดมศึกษาหลักสูตรนานาชาติ พ.ศ.2550 มีจำนวน 11,021 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2549 คิดเป็น 29.1% และเมื่อจำแนกตามสัญชาติที่เข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน

อุดมศึกษาของประเทศไทย พบว่า นักศึกษาชาวต่างชาติที่ศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน 36.5% รองลงมาคือ ประเทศเวียดนาม 6.8% พม่า 6.7% และลาว 6.1% ตามลำดับ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียเกือบทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550: 10)

จากข้อมูลจำนวนหลักสูตรและจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่สนใจเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถสรุปได้ว่าประเทศไทยมีความพร้อมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทางการศึกษานานาชาติ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เดินทางสะดวก มีวัฒนธรรมที่

หลากหลาย สังคมมีความน่าอยู่ และปัจจุบันจำนวนความ ต้องการศึกษาลัทธิสุตวรรษานาชาติของนักศึกษาภายใน ประเทศเพิ่มสูงขึ้น ทำให้รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริม และพัฒนาความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทยให้สามารถ แข่งขันกับนานาชาติได้ แต่อุปสรรคที่สำคัญที่จะทำให้ การพัฒนาดังกล่าวไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น คือกฎระเบียบในการดำเนินงานของระบบราชการไทย ที่มีความซับซ้อนและล่าช้าทำให้การติดต่อกับราชการ ของนักศึกษาชาวต่างชาติที่ต้องการเข้ามาศึกษาต่อ ในประเทศไทยไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร อีกทั้ง ค่านิยมของสังคมไทยที่ยังนิยมนักศึกษาที่จบจาก ต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการยกระดับการอุดมศึกษา ไทยสู่สากลทั้งสิ้น

แนวคิดการพัฒนาแบบการศึกษาระดับนานาชาติสำหรับประเทศไทยในอนาคต สมาน ลิ้มปี เสวตกุล (2547: บทคัดย่อ) ได้อธิบายว่า ระบบการ ศึกษาจะเป็นระบบ 12 ปี มีแนวคิดเสริมสร้างความ เป็นนานาชาติ และความเป็นไทยควบคู่กันไป เน้น คุณภาพการคิดเป็นทำเป็น พัฒนาทักษะทางด้านภาษา คอมพิวเตอร์ หลักสูตรมีความทันสมัยมีการยอมรับจาก นานาชาติ เน้นความเป็นสากล ผู้เรียนมีความหลากหลายของเชื้อชาติ การประเมินผลการเรียนจะเป็นการ ประเมินตามสภาพความเป็นจริง สำหรับการบริหาร ในด้านงบประมาณนั้นให้อิสระกับสถาบัน โดยยกเลิกการ ควบคุมการกำหนดค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ด้านบุคลากรต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อไม่ให้กระทบ ต่อคุณภาพทางวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดให้ มีความเหมาะสม โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องนั่งเรียนใน ห้องเรียนอย่างเดียว ด้านคุณภาพของผู้เรียนจะสูงขึ้น ผู้เรียนมีความรู้ที่ทันสมัยกล้าแสดงออก มีทักษะที่หลากหลาย สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมต่างประเทศได้ เช่นเดียวกับ วิลาวัลย์ จารุอรียานนท์ (2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่า แนวโน้มการจัดโปรแกรมนานาชาติในทศวรรษ หน้าควรมุ่งเน้นความสำคัญในองค์ประกอบด้านต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นคือ ด้านแนวคิดมุ่งเน้นคุณภาพ

มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ด้านจุดมุ่งหมาย มุ่งพัฒนาระดับบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาไทย สู่มาตรฐานสากล ให้ผู้เรียนมีความสามารถเชิงวิชาการ เทียบเคียงกับนานาชาติเปิดสู่ความเป็นสากล ด้านองค์ ประกอบ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตรมีมาตรฐานสากล ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอน กิจกรรม บรรยายภาค และการจัดการเป็นนานาชาติ ด้านการ จัดการศึกษา หลักสูตรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสนอง ต่อความต้องการของผู้เรียนมีลักษณะสหวิทยาการ การสอนมีหลากหลายรูปแบบ ด้านการบริหารงานในด้าน ต่างๆ ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร และอาคารสถานที่ เน้น การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สุด มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว ด้านคุณภาพบัณฑิต มีความรู้เชิงวิชาการเทียบเท่านานาชาติ โลกทัศน์กว้าง ทำงานระดับนานาชาติได้

สำหรับข้อบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการที่มหาวิทยาลัย จะต้องคำนึงถึงในการบริหารจัดการหลักสูตรในระดับ สากลนั้น อุดลย์ วิริยเวชกุล (2545: บทคัดย่อ) กล่าวว่า ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย แหล่งเงินทุนและการจัดสรรทรัพยากร การบริหาร จัดการด้านการเงิน บุคลากร และนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมหลักสำคัญด้านการบริหารในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการองค์กรวิจัย การบริหาร จัดการด้านอาคาร สิ่งก่อสร้างภายในมหาวิทยาลัย การให้บริการภายในมหาวิทยาลัย การให้บริการแก่นักศึกษา การสื่อสารประชาสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก ทั้ง สาธารณชน และต่างประเทศ การให้บริการด้านวิชาการ และการจัดการสอนสำหรับนักศึกษา เพื่อให้มหาวิทยาลัย บรรลุพันธกิจ ดังต่อไปนี้ คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence) ความเป็นมหาวิทยาลัยอิสระ (University Autonomy) ตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ และความโปร่งใส (Accountability, Responsibility and Transparency) วรพรรณ อภิชัย (2535: บทคัดย่อ) พบว่า กลยุทธ์ในการจัดการหลักสูตรนานาชาติประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) กลยุทธ์ในการพัฒนาสู่ความเป็น

นานาชาติประกอบด้วย กลยุทธ์ในการเพิ่มความหลากหลายของนักศึกษา กลยุทธ์การเพิ่มความหลากหลายของคณาจารย์ กลยุทธ์ในการพัฒนากิจกรรมนานาชาติ กลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อผู้เรียน กลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการโปรแกรมนานาชาติ 2) กลยุทธ์ในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันให้มีความได้เปรียบทางการแข่งขัน ประกอบด้วยกลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมือและกลยุทธ์ในการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเนื้อหาหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547: บทคัดย่อ) ที่พบว่า แนวโน้มสาขาวิชาที่ควรจัดหลักสูตรนานาชาติในอนาคต ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนาและเทววิทยา และสาขาวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์

สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการโปรแกรมนานาชาติ ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547: บทคัดย่อ) พบว่า ประกอบด้วย 13 ปัจจัย ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) ภาวะความเป็นผู้นำ 3) ความคล่องตัวในการบริหาร 4) คุณภาพอาจารย์ 5) หลักสูตรทันสมัย 6) เว็บไซต์ทันสมัย 7) การสื่อสารดี 8) ประชาสัมพันธ์เชิงรุก 9) ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด 10) มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนภายนอก 11) ความมีชื่อเสียงของสถาบัน 12) ความสนใจร่วมกัน 13) การบอกต่อของศิษย์เก่า โดยใน 8 ปัจจัยแรกมีอยู่ร่วมกันในทุกรูปแบบการจัดหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย

ส่วนสภาพปัญหาของการจัดหลักสูตรนานาชาติ ในสถาบันอุดมศึกษา วรพรรณ อภิชัย (2535) พบว่า อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารส่วนใหญ่ เห็นว่าผู้สอนและผู้เรียนขาดความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547: บทคัดย่อ) ที่พบว่า จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่มาศึกษาหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทยมีน้อย และไม่มี ความหลากหลาย ขณะที่การจัดกิจกรรมนานาชาติมีน้อยเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศใน

ชีวิตประจำวัน

การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติ

แนวคิดและทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษา เริ่มพัฒนาขึ้นมาในช่วงต้นทศวรรษที่ 1950 ได้รับการพัฒนาโดยอาศัยฐานความคิดจากแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารรัฐกิจและการบริหารธุรกิจ ซึ่งมีวิวัฒนาการมานาน (สมาน อัครภูมิ, 2549: 79) แนวคิดที่นำมาใช้ในการอธิบายระบบการศึกษาได้เป็นอย่างดี ได้แก่ ทฤษฎีระบบ (System Theory) ซึ่งการศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในระบบสังคมที่ช่วยในการพัฒนาสังคมร่วมกับกลไกอื่นๆ หากแก้มกลไกใดกลไกหนึ่งในระบบสังคมมีการดำเนินหน้าที่อย่างบกพร่อง (Dysfunction) แล้วจะทำให้กลไกอื่นๆ ในระบบสังคมไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์

ทฤษฎีระบบ (System Theory)

ทฤษฎีระบบ คือแนวคิดในการศึกษาสถาบันการศึกษาในฐานะที่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นการมองภาพรวมของระบบ โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์กันภายใน ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ รวมถึงความสัมพันธ์ภายในที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งรูปแบบของทฤษฎีระบบขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ปัจจัยป้อน กระบวนการถ่ายโยง ผลลัพธ์ การให้ผลย้อนกลับ และสภาพแวดล้อม ดังภาพประกอบ 2 อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ (ศิริพงษ์ เศวตเกษม, 2547: 42-43)

1. ปัจจัยป้อน (Inputs) ได้แก่ คน วัตถุ การเงิน หรือทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตหรือการบริหาร เทคโนโลยี และหน้าที่ในการบริหารที่จะนำไปสู่กระบวนการถ่ายโยง

2. กระบวนการถ่ายโยง (Transformation Process) ในโรงเรียน ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์ เป็นการถ่ายโยงกันในกระบวนการเรียน ซึ่งจะทำให้ลูกศิษย์เป็นพลเมืองที่มีการศึกษา และช่วยสร้างสรรค์สังคม

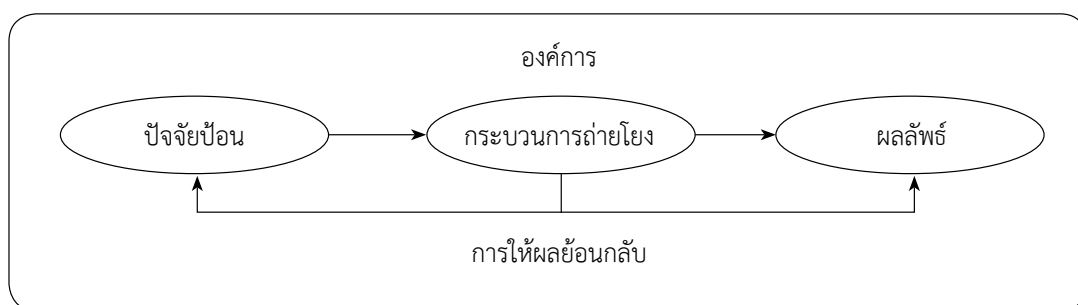
3. ผลลัพธ์ (Outputs) ขององค์กรซึ่งรวมถึงผลผลิตและการบริการในองค์กรทางการศึกษาที่มีการเผยแพร่ความรู้

4. การให้ผลย้อนกลับ (Feedbacks) เป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์หรือกระบวนการในองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อทางเลือกปัจจัยป้อนที่จะต้องมีการปรับปรุง

ต่อไป ข้อมูลเหล่านี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านกระบวนการถ่ายโอนและผลลัพธ์ที่จะต้องการต่อไปในอนาคต

5. สภาพแวดล้อม (Environment) ที่อยู่ล้อมรอบองค์กร รวมทั้งแรงผลักดันทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีต่อองค์กร

สภาพแวดล้อม

ภาพประกอบ 2 รูปแบบของระบบขั้นพื้นฐานขององค์กร

ที่มา: ศิริพงษ์ เสาภายน (2547) หลักการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ หน้า 43

การศึกษาทฤษฎีระบบนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ระบบเปิดและระบบปิด (Open Versus Closed System) ความเป็นระบบเปิดหรือระบบปิดขึ้นอยู่กับระดับ (Degree) ความเป็นระบบเปิดตามคุณลักษณะทั้ง 9 คือ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2542: 25) 1) มีปัจจัยป้อนเข้าจากภายนอก (Input From Outside) จะต้องได้รับการกระตุ้นจากภายนอก 2) มีกระบวนการ (Process) การเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติงานก่อให้เกิดผลผลิต 3) มีปัจจัยป้อนออก (Output) คือผลผลิตหรือการบริการอื่น ๆ 4) มีวงจร (Cycles) อย่างต่อเนื่องของปัจจัยต่างๆ 5) มีการต่อต้านแนวโน้มสู่ความเสื่อม (Resistance to Tendency to Run Down) 6) มีข้อมูลย้อนกลับ (Information Feedback) เพื่อปรับตัวให้เบี่ยงเบนจากเป้าหมาย 7) มีแนวโน้มสู่ความสมดุล (Tendency toward Equilibrium) 8) มีแนวโน้มสู่ความสลับซับซ้อนมากขึ้น (Differentiation) มีความเฉพาะทาง และ

องค์ประกอบที่หลากหลายมากขึ้น 9) มีหลายเส้นทาง (Numerous Paths) ที่จะทำให้บรรลุจุดหมายได้

เมื่อพิจารณาจากคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว สถาบันการศึกษานั้นถือเป็นองค์กรที่อยู่ในระบบเปิด ดังนั้นแนวคิดเชิงระบบของการบริหารสถาบันการศึกษาจึงเป็นการวิเคราะห์ตัวสถาบัน และบทบาทของผู้บริหารสถาบันการศึกษา ในกรอบความคิดของระบบเปิด ซึ่งสามารถกล่าวแยกแยะออกมาเป็น 3 ส่วนตามรูปแบบของทฤษฎีระบบ คือ ปัจจัยป้อน (Inputs) กระบวนการถ่ายโอน (Transformation Process) และผลลัพธ์ (Outputs) กรอบแนวคิดนี้จะช่วยในการวิเคราะห์การปฏิบัติการในสถาบันการศึกษาเป็นการวินิจฉัยปัญหาของสถาบันการศึกษา และผลที่เกิดจากการบริหารที่อาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนที่เป็นระบบ (ศิริพงษ์ เสาภายน, 2547: 44)

แนวปฏิบัติสำหรับการศึกษาลัทธิสุทรนานาชาติ ในสถาบันอุดมศึกษาไทย

การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับแนวนโยบายอุดมศึกษาต่าง ๆ นั้น ควรที่จะต้องมีรูปแบบของการบริหารจัดการที่เหมาะสม ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ร่วมมือกับหน่วยงานซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลายแห่ง ได้แก่ มูลนิธิการศึกษาไทย อเมริกา (ฟูลโบรท์) Prof. Dr. Jack Vande Water ผู้เชี่ยวชาญ ฟูลโบรท์ นำเสนอแนวปฏิบัติสำหรับการศึกษานานาชาติในสถาบันอุดมศึกษาไทย ขึ้น เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการให้บริการการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2548: 4) ใน 6 แนวปฏิบัติด้วยกัน คือ

ส่วน 1 แนวปฏิบัติสำหรับการพัฒนาการบริหารจัดการและการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

ส่วน 2 แนวปฏิบัติสำหรับหลักสูตรและผู้สอน

ส่วน 3 แนวปฏิบัติสำหรับการศึกษาในต่างประเทศและการแลกเปลี่ยนนานาชาติ

ส่วน 4 แนวปฏิบัติสำหรับนักศึกษาต่างชาติและนักวิชาการต่างประเทศ

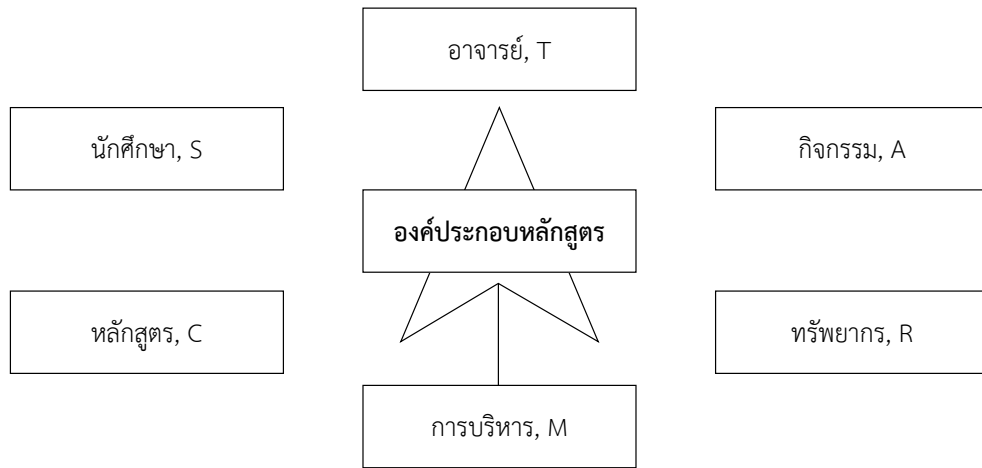
ส่วน 5 แนวปฏิบัติในการจัดทำความร่วมมือทางวิชาการและการพัฒนาระหว่างประเทศ

ส่วน 6 แนวปฏิบัติสำหรับการให้บริการสังคมและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

องค์ประกอบหลักสูตรนานาชาติเพื่อการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติควรพิจารณาความสำคัญขององค์ประกอบหลักสูตรนานาชาติในรายละเอียดด้านต่าง ๆ เพื่อการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารได้ตรงเป้าหมายมากที่สุด โดยพิจารณาองค์ประกอบหลักสูตรนานาชาติ 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การบริหารจัดการ (Management) ต้องมีการบริหารจัดการที่มีลักษณะเฉพาะตัวเพื่อความคล่องตัวในการ

บริหารจัดการ ทั้งด้านบุคลากรและการเงิน และการประกันคุณภาพหลักสูตรเนื่องจากต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมตลอดเวลาเพื่อความทันสมัยของหลักสูตรและกิจกรรม 2) หลักสูตร (Curriculum) ต้องมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นความเป็นนานาชาติ ได้รับการยอมรับจากสถาบันต่างประเทศ มีการเทียบโอนหน่วยกิต ใช้ภาษาสากลในการเรียนการสอน 3) นักศึกษา (Student) ต้องมีความหลากหลายของนักศึกษาที่มีนักศึกษานานาชาติเข้ามาเรียนในโปรแกรมและรวมถึงความสามารถใช้ภาษาต่าง ๆ ของนักศึกษา 4) ผู้สอน (Teacher) ต้องมีความหลากหลายของอาจารย์ที่มาจากหลายประเทศ มีอาจารย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถในการสอน มีผลงานทางวิชาการและงานวิจัยให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น 5) กิจกรรมนานาชาติ (Activity) มีกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการและวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียน และรวมไปถึงผู้สอน 6) ทรัพยากร (Resource) ต้องมีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการค้นคว้าข้อมูลทางด้านวิชาการ ดังภาพประกอบ 3 (ธเนศ จิตสุทธิภากร, 2547: 137)

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบหลักสูตรนานาชาติ

ที่มา: ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547) การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย หน้า 137

จากการศึกษาของวรพรรณ อภิชัย (2535: บทคัดย่อ) วิลาวัณย์ จารุอรุยานนท์ (2542: บทคัดย่อ) อุดลย์ วิริยเวชกุล (2545: บทคัดย่อ) สมาน ลิ้มปัสเวตกุล (2547: บทคัดย่อ) และธเนศ จิตสุทธิภากร (2547: บทคัดย่อ) พบตรงกันว่าองค์ประกอบของโปรแกรมนานาชาติเพื่อสู่ความเป็นสากล ประกอบด้วยนักศึกษา อาจารย์ การพัฒนาทักษะนานาชาติ และการบริหารจัดการ โดย ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547: บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ถึงรูปแบบการจัดหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย พบว่ามีอยู่ 4 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ รูปแบบที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาไทยจัดเอง รูปแบบที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกันระหว่างสถาบันในประเทศ รูปแบบที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ รูปแบบที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ จัดเป็นสถาบันนานาชาติ ซึ่งโปรแกรมนานาชาติที่มีอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นรูปแบบ 1 รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 ส่วนรูปแบบที่ 2 และ 4 มีจำนวนเท่ากัน

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของประเทศไทย ที่จะให้ได้มาตรฐานสากลและสามารถแข่งขันกับกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนได้นั้น ทาง

สถาบันการศึกษาต้องเป็นผู้กำหนดหลักการสร้างความ เป็นสากลขึ้นมาโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ การสร้างเครือข่ายนานาชาติเพื่อพัฒนาหลักสูตร มีการแลกเปลี่ยนการจัดการศึกษาในต่างประเทศ รวมถึงการ ให้บริการแก่สังคม ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์แนวปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติบรรลุ เป้าหมาย ควรต้องพิจารณาองค์ประกอบหลัก 6 ประการคือ 1) การบริหารต้องมีความคล่องตัว 2) หลักสูตรต้องมุ่งเน้น ความเป็นนานาชาติ 3) นักศึกษาต้องหลากหลายเชื้อชาติ 4) ผู้สอนต้องหลากหลายเชื้อชาติ 5) ต้องมีกิจกรรม นานาชาติ 6) ทรัพยากรต้องเอื้ออำนวยความสะดวก ซึ่ง การบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติในปัจจุบันมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการบริหารในฐานะเทียบเท่า ภาควิชาภายใต้การบริหารของคณะ และรูปแบบการบริหาร ภายใต้วิทยาลักษณ์นานาชาติ

การปรับตัวในการบริหารหลักสูตร นานาชาติเพื่อเตรียมตัวรับการปรับตัวเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

ในปี พ.ศ.2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN: The Association of South East Asian Nations) ซึ่งเป็นองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2510 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ซึ่งการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งประเทศไทย ต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ รวมถึงด้านการอุดมศึกษา ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทั้งด้านความรู้และความสามารถให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ นโยบายการศึกษาประชาคมอาเซียนที่ประเทศไทยดำเนินการเพื่อต้องการยกมาตรฐานการศึกษา คือโครงการส่งเสริมให้ครูไทยไปฝึกอบรมภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียน เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษามีความตื่นตัว เกิดการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนนักเรียนและครูในอาเซียน ที่สำคัญนโยบายนี้จะทำให้เกิดการยอมรับในคุณสมบัติร่วมกันทางการศึกษาของภูมิภาค ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดย วรยุทธ แสงนภาพวร (2555) ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไว้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในสาระและรายละเอียดของกฎบัตรอาเซียน

2. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาอาเซียน ให้แก่คนไทย ในทุกระดับ

3. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน อย่างน้อย 1 ประเทศ เช่น ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม ภาษามลายู

4. การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และส่งเสริมความเป็นพลเมืองอาเซียน

5. การแลกเปลี่ยนเยาวชน นักเรียน นักศึกษาระหว่างประเทศ การถ่ายโอนหน่วยกิต และการแลกเปลี่ยนบุคลากร

6. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆ เพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาหลักต่างๆ เมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

7. การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพสาขาต่างๆ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานอาเซียน

สรุป

การจัดการด้านหลักสูตรของหลักสูตรนานาชาติ ในทัศนะของผู้เขียนที่ได้อ้างอิงจากการรวบรวมจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มีข้อเสนอแนะว่าการจัดการด้านหลักสูตรนั้นควรเป็นหลักสูตรที่มีความทันสมัยเป็นสากล ได้รับการยอมรับจากนานาชาติ ความเป็นพลวัต (Dynamic) สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้อย่างเหมาะสมตามสภาพเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ เป็นภาษาอังกฤษ สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติที่เหมาะสม แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) รูปแบบของการเรียนการสอนภาคภาษาอังกฤษ (English Program) มีลักษณะเป็นรูปแบบเริ่มต้นของการศึกษานานาชาติ การบริหารจัดการในการเรียนการสอนคือ การนำเอาหลักสูตรภาษาไทยที่มีแล้วมาเปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งผู้เรียนและผู้สอนเกือบทั้งหมดยังเป็นคนไทย 2) รูปแบบของการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ มีลักษณะเปิดรับนักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนร่วมกับนักศึกษาไทย มีการจ้างบุคลากรชาวต่างประเทศมาเป็นอาจารย์ประจำ ทั้งนี้หลักสูตรการเรียนการสอนยังคงเป็นหลักสูตรภาคภาษาไทย แต่มีการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โดยคณะหรือสาขาวิชาจะเป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการเอง 3) รูปแบบหลักสูตรนานาชาติ (International Program) ตามหลักสากล มีองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นสากล ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ มีนักศึกษาต่างชาติร้อยละ 10.0 ร่วมเรียนในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะใช้ภาษาสากลเป็นสื่อการสอนได้อย่างดี หลักสูตรและเนื้อหาต้องสามารถนำมา

ไปประยุกต์ได้เป็นสากล สิ่งอำนวยความสะดวกต้องเป็นที่ Program) นักศึกษาและอาจารย์
ยอมรับของสากล และมีโครงการแลกเปลี่ยน (Exchange

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *การพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ และการส่งเสริมศักยภาพให้
คนทำงานในระบบสากล*. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2555, จาก <http://www.moe.go.th/inter/text3.html>.
(วันที่ค้นข้อมูล: 28 ก.ย. 55).
- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). *อุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ จิตสุทธิภากร. (2547). *การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติสถาบันอุดมศึกษาไทย*. ปริญญาานิพนธ์
ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรพรรณ อภิชัย. (2535). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรนานาชาติ*.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรัยพร แสงนภาพวร. (2555). *การเตรียมพร้อมทั้งเชิงรุกและรับของอุดมศึกษาไทยใน AEC*. ศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระหว่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (เอกสารประกอบการชี้แจง)
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิลาวัณย์ จารุอรียานนท์. (2542). *แนวโน้มการจัดโปรแกรมนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า พ.ศ.2543-2552*. ปริญญาานิพนธ์ ค.ม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2548). GATS และ FTA ทางการศึกษา: แนวโน้มของผลกระทบและข้อเสนอแนะ ใน *อนาคต
อุดมศึกษาไทยภายใต้กระแสการค้าเสรีข้ามชาติ*. หน้า42 – 69 กรุงเทพฯ: แอทพีพี พรินท์.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2547). *หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บุก พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2548). *แนวปฏิบัติสำหรับการศึกษานานาชาติ ในสถาบันอุดมศึกษาไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *โครงการประชุมเพื่อชี้แจงร่างกรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว
ฉบับที่ 2*. (เอกสารประกอบการชี้แจง)
- สมาน ลิมป์เศวตกุล. (2547). *การพัฒนารูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติสำหรับประเทศไทยในอนาคต*. ปริญญา
นิพนธ์ดุขฎฐบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาน อัครภูมิ. (2549). *การบริหารการศึกษายุคใหม่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ*. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2545). *รูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยในระดับสากล: กรณีศึกษาของประเทศอังกฤษ ใน รายงาน
การประชุมทางวิชาการประจำปี 2545 มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเส้นทางสู่ World Class University*. หน้า
48-50. กรุงเทพฯ: ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย.
- Commission on Higher Education. (2010). *Study in Thailand 2010*. Bangkok: Commission on Higher
Education.

Varaporn Klayprayong received her Bachelor Degree of Mass Communication, major in Journalism and minor in Advertising from Bangkok University in 1999. With second-class honors, she graduated MA major in Behavior Research and Human Development from The National Institute Development Administrator. She is currently a full time lecturer in Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management